

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

8. De læde[n]te honore[m] alterius, eiu[s]que restitutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

magis majorem alii ruborem & molestiam subire. Quare
injuriam tenentur sub mortali, ad consulendum famæ
procurant cum tanto suo incommodo, & ingloria. Hæc ille
respondet.

VIII. De laedente honorem alterius, ejusque restitutione.

Obligatio restitutionis honoris adeo est affinis
prædictæ restitutioni famæ, ut hic merito fuerit
adducenda. Honor, qui ex S. Thoma 2. 2. q. 103. art. 1. ad
restitutionem quoddam excellentiæ alterius, quæ tribus
modis soler modis, & quidem ex genere suo, (nisi excusetur
per materiam, vel indeliberatio) mortaliter. Primum, per
contumeliam verbis, vel signis illatam, sive absenti, quod
vocatur contumelia, sive præfenti, quod vocatur improprie-
tatem. Utrumque enim honorem alterius imminuit, icet
gravidus per se patet, improprie. Et quidem si ex in-
tentione laedendi honorem, erit contumelia formalis, si
tamen ex hac intentione, sed fiat tamen id, quod honorem
reus laedit, erit contumelia materialis, irrisio, illusio,
salsitatio, maledictio, quando laeditur honorem, parum
inter se differunt, & huc pertinent. Secundò laeditur ho-
nor per injuriam corporalem, ut percussio, baculo, im-
pingendo alapam, abscindendo aures, &c. tunc enim præ-
ter laedendum corporis, laeditur & honor, cum per illa tra-
ctor quis ut latro, ut infamis, &c. Tertiò laeditur item
honor per fraudem vel inducendum illas ad stuprum,
adulterium, vel simile crimen.

2. Perdo de stupro, adulterio, & similibus diximus
facti in præcepto sexto sup. l. 7. De injuria corporali, qua-
tens laedit corpus, diximus in præcepto quinto sup. l. 6.
De laesione per contumeliam sive verbis, sive factis plura
dicuntur in Opus de Confessione, lib. 2. c. 9. §. 1. & locis ibid.
circa rationem scilicet contumeliæ unico contextu, vel
in multis factis, sunt unum peccatum, & quo modo dif-
ferant, si sentiantur contra parentes, consanguineos, &c. &
alia non dissimilia. Unum igitur, aut alterum, quod ibi
pertransimus, hic subdamus.

1. Omnes injuriæ contra famam, sunt ejusdem spe-
ciem morales, unde non differunt, quantum ex hoc capite,
distinguitur contra honorem.

2. Dixi quantum ex hoc capite, nam aliunde potest
adungi alia species culpe: Si enim prævides magnam
commotionem ad vindictam in eo, quem illudis, addes
peccatum scandalum: si irrides aliquem; quia actum
Christiane virtutis exercuit, peccas etiam contra Reli-

gionem: si illudas Patrem, vel Deo, eris etiam impius, &
blasphemus: si contumeliam facis occidendo, mutilan-
do, virginem deflorando, consanguineam prostituendo,
eris ultra contumeliam, peccatum homicidii, stupri, in-
cestus, &c.

5. Quoniam verò certum est, deberi omnino resti-
tutionem honoris ablatis, seu (ne fiat calumnia in modo
loquendi) deberi satisfactionem illi, cujus honor per in-
juriam laesus est: inquiri solet, qua ratione is restituen-
dus sit, præcisequendo à dandis temporalibus, quæ fortè
ex contumelia directe, & per se subsecuta sunt, Hæc
enim in bonis similibus temporalibus, esse restituenda,
nullus dubitat.

Respondet, cum hæc restitutio non sit nisi satisfactio
quoddamquam debet recipere laesus, illa satis erit, &
requiritur ex Less. Bon. loco mox cit. & passim, quæ se-
cundum gravitatem injuriæ, dignitatem personæ satisfaci-
entis, consuetudinem Patriæ, & alias circumstantias
occurrentes judicatur à prudenti sufficere. Aliquando (ut
in contumeliis non magni momenti, & in contortis à
Superiore) sufficit amica salutatio, vel loci honorifici
concessio: aliquando necessaria erit invitatio ad men-
sam, aliquando laudatio apud eos, coram quibus laesus
fuit honor, &c.

6. Potissima, & sufficiens, saltem ante sententiam lu-
dicis, etiam pro gravissimis offensis, humilis petitio ve-
niæ, privata, vel publica juxta conditiones privaræ, vel
publicæ culpæ, nec necessariò addenda est genuflexio,
quia hæc nimis excedens satisfactio est.

7. Mera familiaritas, seu familiaris consuetudo cum eo,
cum quo familiariter agere solebas, nisi addantur alia ar-
dioris familiaritatis signa, non sufficit ad satisfaciendum
honoris laeso: quia communis illa, & consueta familiari-
tas exhibetur à laeso, ob vitandum scandalum, ob decli-
nandas majores inimicitias, ob consuetum modum vi-
vendi, non verò ad injuriam resarciendam.

8. Denique Superiorem, & Virum nobilem non obli-
go ad petendam dictam veniam ab inferiore vel plebeio,
quia poterit alia æqualis satisfactio, per alia signa æqui-
valentia his dari: quam æqualem satisfactionem non
semper possunt pares in se, vel inferior respectu Superi-
oris; nam propterea pro his veniæ petitio interdum
merito superaddenda est. Aliqua alia minutiora lege
apud Less. lib. 2. c. 11. dub. 37. Bonac. de rest. in part. d. 2. q. 5.
& alios.

FINIS LIBRI NONI.

In laus Deo, Beatissimæ Virginis, ac Beato Aloysio.

LIBER DECIMUS.

IN DECALOGVM.

Non concupisces Vxorem Proximi tui.

& Non concupisces Rem Proximi tui.

CAPUT PRIMUM.

Transmittuntur quadam scitu necessaria de cogita-
tionibus, & imaginationibus objecti mali.

PERA præteritum hoc initio est, talem cognitionem
nem afferre operationum intellectus, voluntatis,

(quæ etiam appellatur appetitus rationalis) Potentiæ
imaginativæ, (quæ item vocatur phantasia,) & appetitus
sensitivi. Has duas posteriores potentias communes ha-
bemus cum brutis: illæ priores propriæ sunt hominis,
ut animal rationale est.

Jam verò circa copulam turpem (ut hoc frequentiori
exemplo utar) quatuor hominis prædictæ potentiæ ver-
tari possunt hoc modo.

2. Primò,